

Vaelluskalastrategian vuorovaikutus- ja viestintäsuunnitelma

2024

Sisällys

- Lähtökohdat
- Periaatteet, tavoitteet ja mittarit
- Sidos- ja kohderyhmät
- Vastuut, vaiheet ja keinot

Lähtökohdat

Lähtökohdat vuorovaikutukselle ja viestinnälle

Suomen edellinen kalateitä käsittelevä strategia valmistui valtioneuvoston periaatepäätöksellä 12 vuotta sitten ja hallitusohjelman mukaisesti se päivitetään tällä kaudella.

Vaelluskalastrategia tähtää uhanalaisten ja vaarantuneiden vaelluskalakantojen elinvoimaisuuden vahvistamiseen suhteessa vesirakentamisen vaikutuksiin.

Strategian päivittäminen vaatii erilaisten energia-, kalastus-, luonto- ja ympäristöpoliittisten kysymysten ja tavoitteiden yhteensovittamista. Näkemyksiä strategian aiheista on paljon ja keskustelijoiden joukko monipuolinen. Valmistelulla on haastava tehtävä sovittaa eri näkökulmista aihetta lähestyvien sidosryhmien näkemykset yhteen, ja varmistaa hyvien ratkaisujen löytäminen.

Yhteensovittavien asioiden runsaudesta johtuen valmisteluprosessin täytyy olla avoimesti ja selkeästi kuvattu. Sidosryhmät otetaan mukaan valmisteluun alusta saakka, jotta heidän näkemyksensä ja asiantuntijuutensa on monipuolisesti käytössä.

Suomen kansallinen kalatiestrategia päivitetään tällä hallituskaudella. Uusi vaelluskalastrategia tähtää uhanalaisten ja vaarantuneiden vaelluskalakantojen elinvoimaisuuden vahvistamiseen suhteessa vesirakentamisen vaikutuksiin.

Vaelluskalat yhdistävät monet politiikan teemat

Periaatteet ja tavoitteet

Valmistelun viestinnän ja vuorovaikutuksen periaatteet:

Kansallisen vaelluskalastrategian kunnianhimoiseen lopputulokseen pyritään avoimella, tutkittua tietoa hyödyntävällä ja yhteistyötä rakentavalla vuorovaikutuksella ja viestinnällä.

Vaelluskalastrategian vuorovaikutuksen ja viestinnän periaatteet

Kunnianhimoisuus	Avoimuus	Tiedepohjaisuus	Yhteistyön rakentaminen
<p>Valmistelu suuntaa rohkeasti tulevaisuuteen</p> <p>Vähennetään valmistelun avulla alan ja toimijoiden epävarmuutta</p> <p>Ei pelätä tai piilotella aiheeseen liittyviä ristiriitoja</p>	<p>Valmistelussa kerätty tieto on saatavilla kaikille sidosryhmille</p> <p>Kaikille tarjotaan mahdollisuus osallistua</p> <p>Valmisteluprosessi, vaiheet ja roolit kerrotaan selvästi</p>	<p>Valmistelu perustuu tutkittuun tietoon</p> <p>Huolehditaan tutkijoiden ja tutkimuslaitosten osallistumisesta valmisteluun</p> <p>Tutkittua tietoa tehdään ymmärrettäväksi</p> <p>Valmistelun tueksi hankitaan monipuolista tietoa eri näkökulmista</p>	<p>Viralliset valmisteluryhmät edustavat monipuolisesti erilaisia kantoja</p> <p>Vuorovaikutus ja viestintä pyrkii konfliktien ennaltaehkäisyyn, ratkaisemiseen ja yhteensovittamiseen</p> <p>Eri näkökulmat huomioivalle yhteiselle keskustelulle varataan aikaa ja mahdollisuuksia</p> <p>Käytetään tarvittaessa fasilitaattoreita ja erilaisia työkaluja eri näkökulmien kuulemiseksi</p>

Vuorovaikutuksen ja viestinnän tavoitteet valmistelussa

TAVOITE 1:

Määritellään rehellinen tilannekuva ja yhteinen tulevaisuuden tahtotila monipuolisen ja moniäänisen valmistelun avulla.

TAVOITE 2:

Valmistelun vaiheet ja roolit ovat selkeät valmistelun alusta loppuun saakka.

TAVOITE 3:

Kootaan ja tehdään näkyväksi ymmärrettävää tietoa ja tutkimusta valmistelun kaikissa vaiheissa.

Tavoite	Seuranta
<p>TAVOITE 1: Määritellään rehellinen tilannekuva ja yhteinen tulevaisuuden tahtotila monipuolisen ja moniäänisen valmistelun avulla.</p>	<p>Valmistelun alussa tilataan uutta tietoa tuottavia selvityksiä ja kootaan olemassa olevaa tietoa monipuolisen tilannekuvan luomiseksi. Lisäksi lähtökohtia kartoitetaan toimijoille tehtävällä kyselyllä.</p> <p>Valmistelueliimiin kutsutaan mukaan monipuolisesti toimijoita yhteiskunnan eri osa-alueilta.</p>
<p>TAVOITE 2: Valmistelun vaiheet ja roolit ovat selkeät valmistelun alusta loppuun saakka.</p>	<p>Viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelmaa seurataan ja päivitetään tarpeen mukaan. Viestinnästä ja vuorovaikutuksesta kerätään pitkin valmistelua palautetta ja kartoitetaan eri sidosryhmien toiveita ja näkemyksiä.</p>
<p>TAVOITE 3: Kootaan ja tehdään näkyväksi ymmärrettävää tietoa ja tutkimusta valmistelun kaikissa vaiheissa.</p>	<p>Valmistelun aikana kertynyttä tietoa koostetaan yhteen ja julkaistaan pitkin valmistelua ministeriön verkkosivuilla. Mediaa tiedotetaan säännöllisesti valmistelun etenemisestä.</p> <p>Valmistelua tukemaan laaditaan tarpeen mukaan tietokuvitusta ja infografiikkaa.</p>

Sidosryhmät

Valmistelun kannalta keskeiset sidosryhmät

Sidosryhmä	Organisaatiot
Hallinto	MMM YM TEM OM VM ELY-keskukset (kalatalous, vesitalous, vesienhoito)
Elinkeinoelämä	Isojen vesivoimayhtiöiden edustajia Pienempien vesivoimayhtiöiden edustajia Kalastuksen ja kalastusmatkailuyritysten edustajia
Järjestöt	Energiateollisuus Pienvesivoima Paikallisvoima Suomen vapaa-ajankalastajat Kalatalouden keskusliitto Suomen Ammattikalastajaliitto Suomen Kalastusopaskilta WWF Suomen luonnonsuojeluliitto
Tutkimus	Luke, Syke, yliopistot (kalatalouden, energian ja ympäristöoikeuden kysymykset)
Media	Valtakunnallinen media sekä alueelliset ja paikalliset toimitukset

Vastuut, vaiheet ja keinot

NYKYTILA JA VISIO

TAVOITTEET JA MITTARIT

TOIMET JA VAIKUTUKSET

STRATEGIA- EHDOTUS

Osallistuminen

Nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä kartoitetaan sidosryhmäkyselyn avulla. Valmisteluelimet aloittavat toimintansa. Valmistelun lähtökohdat esitellään avoimessa webinaarissa.

Valmistelun kannalta keskeisiä teemoja työestetään yhteiskehittämisen menetelmin.

Valmistelun kannalta keskeisiä teemoja työestetään yhteiskehittämisen menetelmin.

Työn tulokset esitellään avoimessa webinaarissa.

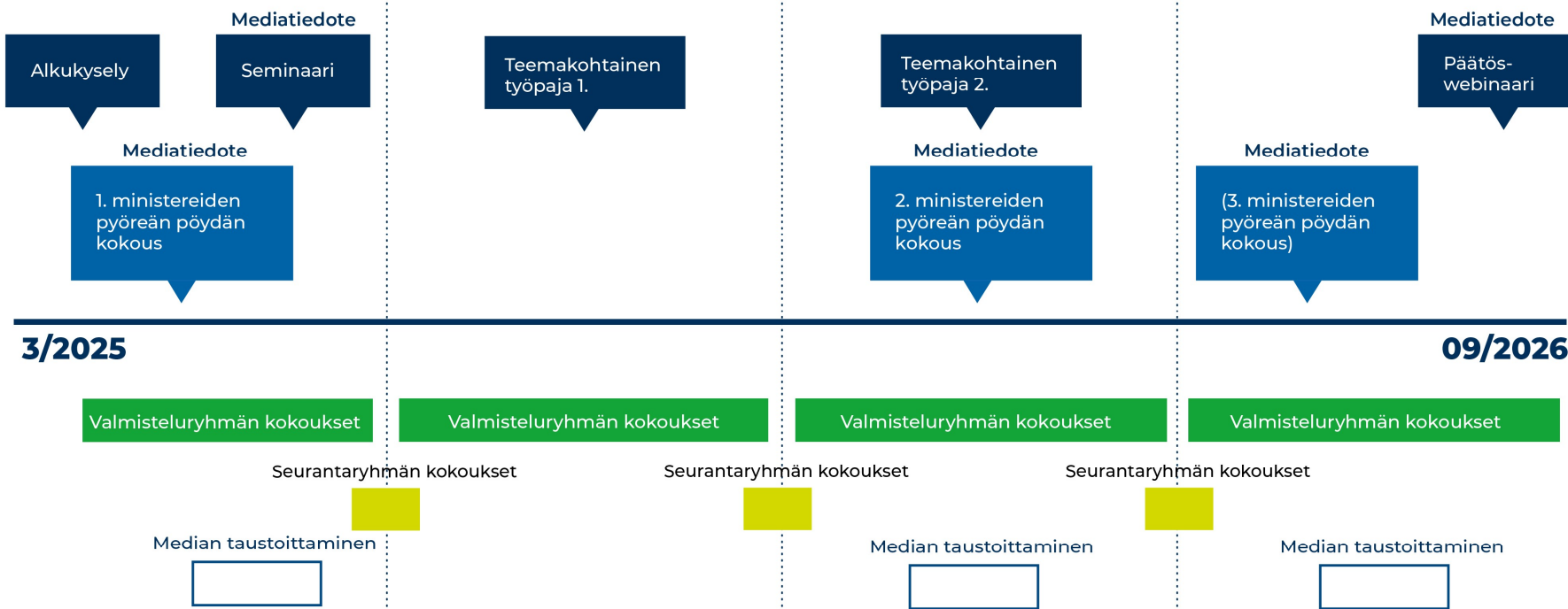
VALMISTELUELIMET

Laaja osallistuminen pitää sisällään laajasti yhteiskunnan eri toimijoiden avoimen tai teemoittain valikoidun osallistumisen valmisteluun sen eri vaiheissa.

Ministereiden pyöreä pöytä koostuu ministereistä ja valmistelun eri vaiheissa keskeisistä sidosryhmistä. Pyöreässä pöydässä keskustellaan valmistelun kannalta ajankohtaisista teemoista.

Valmisteluryhmä koostuu nimetyistä virkakunnan edustajista ja tutkijoista. Se vastaa valmistelun etenemisestä käytännössä.

Seurantaryhmä koostuu nimetyistä laajasta sidosryhmien joukosta. Se seuraa ja kommentoi työn etenemistä.

Tiedonhallinta

Kootaan: eri toimijoiden näkemykset ja tutkimustieto valmistelun lähtökohdista ja tarvittavista muutoksista

Uusi tieto: Luken taustaselvitys, selvitys merkittävistä vesivoimakohteista, oikeudellinen tilannekuva

Kootaan: Yhteensovitettavien asioiden taustat ja vaikutukset työpajojen lähtömateriaaliksi (yhdessä tutkimustahojen kanssa)

Summataan: Teematyöpajojen tulosten dokumentointi avoimiksi yhteenvedoiksi

Kootaan: Yhteensovitettavien asioiden taustat ja vaikutukset työpajojen lähtömateriaaliksi (yhdessä tutkimustahojen kanssa)

Summataan: Teematyöpajojen tulosten dokumentointi avoimiksi yhteenvedoiksi

Strategialuonnos

Keino tai kanavat	Kuvaus
Alkukysely	Kerätään valmistelun alussa mahdollisimman laajasti yhteiskunnan eri toimijoiden näkemyksiä strategian tilannekuvasta ja kehittämistarpeista valmistelun käyttöön.
Webinaarit, seminaari sekä tiedottaminen medialle	Tarjotaan valmistelun tilannekatsaus ja kerrotaan valmistelun aikana kerääntyneestä tiedosta laajasti eri sidosryhmille.
Teemakohtaiset työpajat	Yhteensovitetaan yhteiskehittämisen menetelmin valmistelussa nousseita teemakohtaisia asioita. Mukaan kutsutaan eri sidosryhmien edustajia teemasta riippuen.
Hankkeen verkkosivut ja Hankeikkuna	Kootaan valmistelun aikana kerääntynyttä tietoa ministeriön verkkosivuille ja Hankeikkunaan, jotta valmistelun etenemistä on helppo seurata ja materiaalit löytyvät helposti.
Tietopaketit ja infografiikka	Summataan valmistelun eri vaiheissa tietoa yhteenvedoiksi ja visualisoidaan vaikeita teemoja, jotta niistä on helpompi keskustella.
Artikkelisarja tai blogi	Nostetaan valmistelua esille ministeriön blogissa proaktiivisesti ja yhteiskunnalliseen keskusteluun reagoiden.

Alkukysely

Toimenpiteen tavoite tai tarkoitus:

Kerätään näkemyksiä valmistelun lähtökohdista ja odotuksista ennen ministereiden ensimmäistä pyöreää pöytää ja hankkeen seminaaria.

Kyselyssä selvitettäviä asioita:

- sidosryhmien ehdotukset edustajista seurantaryhmään ja pyöreään pöytään
- aiheet, jotka vaativat valmistelun aikana syvällisempää keskustelua
- nykyisen kalatiestrategian toimivin osa ja täydennyksen paikat tai puutteet
- mitä uutta tarvitaan nykyisen/tähänastisen lisäksi
- mitkä yhteensovittavat asiat ovat tärkeimpiä strategian vaikuttavuuden kannalta

Osallistumisen tavat ja työkalut:

Ministeriön työkalulla laadittava kysely, joka lähetetään sähköpostilla tunnistetuille sidosryhmille ja jonka toteuttaa ministeriön kilpailutuksen perusteella valitsema toimija.

Webinaarit, seminaari ja tiedottaminen medialle

Toimenpiteen tavoite tai tarkoitus:

Valmistelun aikana järjestettävissä seminaareissa ja webinaareissa esitellään tietopohjaa monipuolisesti sekä summataan valmistelun etenemistä. Lisäksi annetaan kaikille mahdollisuus pysyä ajan tasalla valmistelusta ja kommentoida sitä osallistumalla keskusteluun.

Valmistelun käynnistää seminaari ministereiden johdolla. Siellä esitellään kerätty tietopohja, strategian valmistelun prosessi ja valmisteluelimet.

Myös mediaa pidetään säännöllisesti ajan tasalla valmistelun etenemisestä.

Osallistumisen tavat ja työkalut:

Seminaariin tai webinaariin Teamsissä lähetetään avoin kutsu. Aineistot ovat saatavilla hankkeen verkkosivuilla.

Medialle tiedotetaan valmistelun etenemisestä laatimalla säännöllisesti lehdistötiedotteita sekä tarjoamalla taustoitusta.

Teemakohtaiset työpajat

Toimenpiteen tavoite tai tarkoitus:

Työpajoissa yhteensovitetaan valmistelussa nousseita asioita. Työpajoissa hyödynnetään laajasti eri yhteiskehittämisen menetelmiä, ja ne ovat suunnitelmallisesti fasilitoituja. Työpajat järjestetään mahdollisuuksien mukaan läsnätilaisuuksina. Mukaan kutsutaan teemasta riippuen tärkeimmät sidosryhmät.

Ennen jokaista työpajaa laaditaan aineisto, johon työpajan osallistujat tutustuvat etukäteen. Työpajaa ennen voidaan lisäksi tehdä osallistujille ennakkokysely.

Työpajan tulokset ja keskustelut raportoidaan perusteellisesti.

Osallistumisen tavat ja työkalut:

Noin 3–4 tunnin mittainen fasilitoitu työpaja verkossa tai kasvokkain. Työpajan yhteenveto jaetaan hankkeen verkkosivuilla.

Hankkeen verkkosivut ja Hankeikkuna

Toimenpiteen tavoite tai tarkoitus:

Valmistelulle laaditaan ministeriön verkkosivujen alle oma kokonaisuus, jonne kootaan valmistelun aikataulut, materiaaleja sekä viestinnällistä aineistoa.

Verkkosivujen lisäksi hankkeen valmistelun aikana päivitetään aktiivisesti Hankeikkunaa.

Osallistumisen tavat ja työkalut:

Ministeriön verkkosivu ja valtioneuvoston hankeikkuna.

Tietopaketit ja infografiikka

Toimenpiteen tavoite tai tarkoitus:

Valmistelussa syntynyttä tietoa koostetaan tietopaketeiksi, jotka auttavat valmisteluun osallistuvia säilyttämään yhteisen tietopohjan ja valmistautumaan valmistelun eri vaiheisiin. Tietopakettien tärkein osa summataan infografiikaksi tai tietokuvituksiksi, joita hyödynnetään valmistelun viestinnässä.

Osallistumisen tavat ja työkalut:

Tietopaketit koostetaan ppt-esityksiksi. Infografiikkaa ja tietokuvitusta voi ladata vapaasti hankkeen verkkosivuilta.

Artikkelisarja tai blogi valmistelun teemoista

Toimenpiteen tavoite tai tarkoitus:

Nostetaan valmistelun teemoja esille silloin, kun ne ovat ajankohtaisia. Samalla tehdään ymmärrettäväksi vaikeita teemoja ja termejä ja kerrotaan aktiivisesti valmistelun etenemisestä.

Osallistumisen tavat ja työkalut:

Artikkeleita tai blogikirjoituksia julkaistaan hankkeen verkkosivuilla. Niitä jaetaan monikanavaisesti myös ministeriön somekanavissa ja tarjotaan eri organisaatioiden aiheeseen sopiviin uutiskirjeisiin.

Maa- ja metsätalousministeriö